

Editorial

Crèdits

Directora:

Montserrat Corretger

Consell de redacció:

Venanci Bonet,
Xavier Bonillo, Xavier Ferré,
Gerard Gort, Jordina Gort, Meritxell
Granados, Joan Navais, Eva Palau,
Frederic Samarra, Agnès Toda
i Antoni Veciana.

Consell assessor:

Àlex Broch,
Pere Campi, Jordi Ginebra,
Joaquim Jordà, Gustau Muñoz, Rosa
Pagès, Andreu Pujol, Josep M. Roig i
Rosich i Magi Sunyer.

Edita:

Centre de Lectura de Reus
C/ Major 15 • 43201 REUS
Tel: 977 77 31 12 • Fax: 977 34 51 52
clecturm@terra.es
www.centrelectura.org

Dipòsit legal T-1522-93

ISSN 1132-919X

Tirada: 4.000 exemplars

En conveni amb l'Institut Municipal
d'Acció Cultural de Reus.

Acollida als ajuts a la premsa de la
Diputació de Tarragona i de la
Generalitat de Catalunya

Disseny, maquetació i producció:

TPG ENCAIX SL 977 33 15 74

Fotolits: Serveis Integrals de
Preimpressió, SL

Impressió: A. G. Rabassa SA

Distribució: SEGIMEIL

El Centre de Lectura
de Reus no comparteix
necessàriament les opinions
dels col·laboradors de la Revista

En conveni amb Caixa Tarragona

En homenatge a Joan Ballester Canals (1913-1980), Xavier Romeu (1941-1983), Guillem Agulló (1975-1993), i Egunkaria.

En aquesta ocasió les idees de l'editorial són posades en boca dels escriptors. La veritat, en aquests dies foscos, apareix sovint escarnida. Per això deixem que la diguin els poetes, torsimany del pensament. I abans, una notícia de darrera hora: el govern espanyol finança amb 20000€ la campanya etnocida de Convivència Cívica Catalana al Principat, plataforma espanyolista que utilitza el lerrouxisme (universitari) com a mètode per a propagar la fal·làcia que l'espanyol és una llengua oprimida als Països Catalans, quan els darrers informes situen la minortització de la llengua en un 34% d'ús davant d'un 60% del castellà a l'ensenyament [La Vanguardia, 4-6-2003]. És a dir, sés-tén la realitat que la dita modernitat parla en la llengua substitutòria. I no shi val a reduir l'ús a una qüestió instrumental bandejant intencionadament l'estructura cultural i política que hi ha darrera de tot idioma. Breu: "El postfranquisme espanyol ha donat pas a una ficció democràtica molt considerable." Joan Fuster (4-II-1981). O com reblà Vicent Ventura (1985): "Vivim, segons sembla, una democràcia de préstec [...]. Ens l'han duta uns senyors dels quals era ben difícil pensar que amagaven tanta afició per ella [...]. Franco és l'home que ens va deixar, en morir, l'herència democràtica. I, així, va guanyar una batalla després de mort."

Aquest segon número incorpora, a més de les seccions "Evocacions Fusterianes" i "Fuster i el Coneixement", l'apartat "Hemeroteca Joan Fuster", on es recullen articles que tracten de les aportacions de l'intel·lectual en diversos àmbits de la cultura. Especialment rellevant és l'assaig "La mort de l'intel·lectual", amb el qual Fuster mateix situa la funció del pensador en una conjuntura caracteritzada per l'emergència de noves tendències filosòfiques i sociològiques. I no és casualitat que una revista universitària -La Caña Gris, impulsada per Jacobo Muñoz- fes recepció del Fuster més humanista. Aquell Fuster que el 1960 publicà l'emblemàtic "Judicis finals". Tot amb tot, hem intentat de vincular la història social i política amb la idea. Creiem que és la via més eficaç per a no descontextualitzar i mixtificar un intel·lectual cívic que no va inventar-se mai un país. Al contrari, des de l'assaig (una manera central de dignificar i internacionalitzar una cultura) i des de l'estudi de la història total del territori, ens ha ajudat a tenir un marc de referències estructurat al voltant d'un sa excepcicisme: aquell que desconfia del poder establert, de l'estat, i de l'estat com a presó de pobles. El pensament sempre és contextualitzat.

Esperem, doncs, que aquest aplec d'intervencions tingui una utilitat bàsica: ajudar-nos a comprendre una època de marasme, de retorn a un eixorc populisme (d'esquerra i de dreta) que, malgrat arrossegar vots (per cert, quina legitimitat tenen unes eleccions que prohibeixen candidatures -AuB- que no combreguen amb el buit intel·lectual del continuisme neofranquista borbònic?), no ens ha de fer oblidar mai la sentència de Ramon Llull: "Qui no persevera no va". Ni la invitació de Píndar: "Esdevingues qui ets".

Sumari

Editorial	3
Evocacions Fusterianes (II)	
Joan Fuster en onze dietaris íntims	6
Antoni Miró	
Evocació del colós, i tanmateix pare	9
Vicent Pitarch	
Evocació humana de Joan Fuster	11
Lluís Alpera	
El vessant humà de Joan Fuster	12
Emili Rodríguez-Bernabéu	
Els felixos seixanta	14
Josep-Lluís Fos	
Evocacions personals envers Joan Fuster	15
Francesc Candela	
Qüestió de noms	18
Agnès Toda	
Com vaig conèixer Fuster	20
Ferran Sanchis Cardona	
Fuster i el coneixement (II)	
Un país sense política, encara	22
Enric Pujol	
Tres onades considerades des de la carena entre segles	24
Joaquim Auladell	
Joan Fuster, un escriptor de conversa	27
Isidre Crespo	
Joan Fuster: dubtes i respostes humanístiques per als reptes contemporanis de la revolució científica	32
Joan Borja	
Fuster, una dualitat contradictòria	34
Josep Torró	
Tot Fuster en set mil pàgines	35
Antoni Furió	
Joan Fuster: 10 anys	36
Vicent Raga	
Obra oberta	39
Xavier Ferré	
Hemeroteca Joan Fuster	
La mort de l'intel·lectual	41
Joan Fuster	
"El País Valencià" "El socialisme segons Joan Fuster"	43
Joaquim Maluquer	
Homenatge anecdòtic a Joan Fuster	45
Pau Roure	
Llengua i política	46
Joan Fuster	
Quan vaig conèixer Joan Fuster!	48
Gonçal Castelló	
De la vida del Centre	
Secció Excursionista	50

Agraim a l'autor l'autorització per a reproduir a la portada: *Homenatge a Joan Fuster*, per Manuel Cusachs. Sueca, maig 1982.

Evocacions Fusterianes (II)

LLIBERTAT, ET VULL VOLAR

*A mi m'han pogut tancar,
emmudir el meu cantar,
encadenades les mans
i les ales retallades.
Però no han tancat el mar.*

*Vine vent,
vola i entra.
Vine cel
entra ple.
Cel i vent en llibertat.
Llibertat, et vull volar.*

*Lluna entra,
Vola vent.
Barrots, deixeu-me escapar
per la finestra de dalt
la que mira cap al mar
perquè la vull navegar.*

*Sencera és com vull mirar-la
i tenir la mar completa
fins a la ratlla del cel.
També vull veure el cel sencer,
no a trossos entre la reixa.*

*Lluna entra,
vola vent.
Que s'esfumen els barrots
que m'empresonen el cel
i vull veure-lo sencer.*

*M'agrada mirar la mar
oberta de bat a bat
on l'espai mai no s'acaba
perque no en té murs ni ferros
sinó vent de llibertat.*

*Vine vent,
vola i entra.
Vine cel,
entra ple.*

*Cel i vent en llibertat.
Llibertat, et vull volar.*

*Presó de Carabanchel, 1963
Francesc Codonyer i Caballero (poema inèdit)*

CANÇÓ DE LA ROSA DE PAPER Homenatge a José Martí

*Ella tenia una rosa,
una rosa de paper,
d'un paper vell de diari,
d'un diari groc del temps.*

*Ella volia una rosa,
i un dia se la va fer.
Ella tenia una rosa,
una rosa de paper.*

*Passaren hivern i estiu,
la primavera també,
també passà la tardor,
dies de pluja i de vent.*

*I ella tenia la rosa,
una rosa de paper.
Va morir qualsevol dia
i l'enterraren després.*

*Però al carrer on vivia,
però en el poble on visqué,
les mans del poble es passaven
una rosa de paper.*

*I circulava la rosa,
però molt secretament.
I de mà en mà s'hi passaven
una rosa de paper.*

*El poble creia altra volta
i ningú no va saber
què tenia aquella rosa,
una rosa de paper.*

*Fins que un dia d'aquells dies
va manar l'ajuntament
que fos cremada la rosa,
perquè allò ja estava bé.*

*Varen regirar les cases:
la rosa no aparegué.
Va haver interrogatoris;
ningú no en sabia res.*

*Però com una consigna,
circula secretament
de mà de mà, per tot el poble,
una rosa de paper.*

Vicent Andrés Estellés (1970-72)

TERRITORIS ON ES PARLA LA NOSTRA LLENGUA

Classes de Gramàtica Valenciana orals i per correspondència

LO RAT PENAT
Plaça de Manises, 3

SUC. DE VIVES MORA - HERNÁN CORTÉS, 10 - VALÈNCIA, 1960